

אלגוריתם למציאת בסיס ז'ורדן

1. מצאו את הפ"א של T .
בדקו האם הוא מתפרק לגורמים לינאריים מעל F .
אם כן - המשיכו לשלב 2
אם לא - עצרו או המשיכו מעל שדה מורחב שמכיל את השורשים של הפ"א (שדה סגור אלגברית לדוגמה)
2. מצאו את כל המ"ע המוכללים $U_\lambda = \ker(T - \lambda I)^{m_\lambda}$ (כאשר m_λ הוא הר"א של הע"ע λ), כלומר, מצאו את הבסיסים של U_λ עבור כל ע"ע λ .
3. לכל ע"ע λ של T הפעילו את החזקות של $(T - \lambda I)$ על וקטורי הבסיס של U_λ (משלב 2) ומצאו את אינדקס הנילפוטנטיות של $(T - \lambda I)|_{U_\lambda}$ שנשמנו ב- k_λ .
4. לכל ע"ע λ נסמן $S = (T - \lambda I)$ ו- $k = k_\lambda$.

(א) מציאת בסיס B_0 :

- i. מצאו בסיס B_{k-1} עבור $\ker S \cap \text{Im} S^{k-1}$
- ii. השלימו את B_{k-1} לבסיס של $\ker S \cap \text{Im} S^{k-2}$ שנשמנו ב- B_{k-2} .
- iii. השלימו את B_{k-2} לבסיס של $\ker S \cap \text{Im} S^{k-3}$ שנשמנו ב- B_{k-3} .
- iv. נמשיך כך עד שנגיע לבסיס B_1 שהוא בסיס של $\ker S \cap \text{Im} S$ שאותו נשלים ל- B_0 בסיס של $\ker S$.

(ב) נתבונן ב- B_0 .

עבור כל $v_i \in B_0$ נסמן $l_i = \max\{j\}$ כל $v_i \in B_j$, כלומר, $v_i \in \ker S \cap \text{Im} S^{l_i}$.

כעת מצאו וקטור u_i כך ש- $S^{l_i}(u_i) = v_i$.

(ג) בסיס ז'ורדן עבור $T|_{U_\lambda}$ נוצר ע"י רישום של השרשרת הבאה: $\{S^{l_i}(u_i), S^{l_i-1}(u_i), \dots, u_i\}$.
הבסיס הנ"ל מתאים לבלוק ז'ורדן $J_{e_i+1}(\lambda)$.

5. רשמו לפי הסדר את בסיס ז'ורדן שמצאתם לכל ע"ע λ ותקבלו בסיס ז'ורדן עבור T .

$$\text{דוגמא: } T: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3 \text{ נתונה המטריצה } [T]_E = A = \begin{pmatrix} 4 & 1 & -3 \\ 4 & 0 & -2 \\ 6 & 1 & -4 \end{pmatrix}$$

צריך למצוא צורת ז'ורדן ובסיס ז'ורדן.

$$\text{שלב 1: } \Delta_A(x) = x^3$$

שלב 2: $A^3(\bar{v}) = 0 \Leftrightarrow (\bar{v} \in V) \Leftrightarrow U_{\lambda=0} = \mathbb{R}^3$ ולכן ניקח את הבסיס הסטנדרטי של \mathbb{R}^3

$$B_{U_0} = \{\bar{e}_1, \bar{e}_2, \bar{e}_3\} \Leftarrow$$

$$\text{שלב 3: } \text{נחשב את } A^2 \Leftarrow A^2 = \begin{pmatrix} 2 & 1 & -2 \\ 4 & 2 & -4 \\ 4 & 2 & -4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 4 & 1 & -3 \\ 4 & 0 & -2 \\ 6 & 1 & -4 \end{pmatrix}^2 = A \quad (k_0 = \text{אינדקס הנילפוטנטיות של ע"ע } 0 \text{ הוא } 3)$$

שלב 4:

א) נמצא $B_{3-1} = B_2 = \text{span}\{\ker A \cap \text{Im} A^{3-1}\}$
 $\ker A = \text{span}\left\{\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix}\right\}; \text{Im} A^2 = \text{span}\left\{\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix}\right\} \Rightarrow B_2 = \text{span}\left\{\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix}\right\}$

$B_1 = \text{span}\{\ker A \cap \text{Im} A\} \Rightarrow B_1 = \text{span}\left\{\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix}\right\}$

$B_0 = \text{span}\{\ker A\} \Rightarrow B_0 = \text{span}\left\{\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix}\right\}$

ב) מצאנו $v_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix}, v_1 \in B_0, l_1 = 2$ (האינדקס המקסימלי של הבסיס בו הוא

מופיע).

כעת עלינו למצוא \bar{u}_1 כך שמתקיים $A^2(\bar{u}_1) = v_1$

$u_1 = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}$ נקבל את $x=0$ ו- $z=0$ למשל עבור $\begin{pmatrix} 2 & 1 & -2 \\ 4 & 2 & -4 \\ 4 & 2 & -4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix}$

ג) נמצא בסיס ז'ורדן (שלב רישום השרשרת): $\left\{ \begin{pmatrix} v \\ A^2 u_1 \end{pmatrix}, Au_1, u_1 \right\}$ ע"י הצבת u_1

$A^2 u_1 = v_1$ וחשוב Au_1 נקבל כי הבסיס הוא $\left\{ \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \right\}$ המתאים לצורת

ז'ורדן $J = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$